Ч. 90 Субота 24 цвѣтня (6 мая) 1893. Рокъ III.

НАРОДНА ЧАСОПИСЬ

Додатокъ до „Ґазеты Львôвскои".

Выходить у Львовѣ що дня (кромѣ недѣль и гр. кат. святъ) о 5-ôй годинѣ по полудни.

Администрація: улица Чарнецкого ч. 8.

Редакція: ул. Францісканьска ч. 10, дверѣ 10.

Письма приймають ся лишь франкованѣ.

Рекламаціи неопечатанѣ вôльнѣ вôдъ порта. Рукописи не звертають ся.

Передплата у Львовѣ въ Администраціи „Ґазеты Львôвскои" и въ ц. к. Староствахъ на провинціи:
на цѣлый рокъ 2 зр. 40 к.
на пôвъ року 1 зр. 20 к.
на четверть року — 60 к.
мѣсячно . . — 20 к.
Поодиноке число 1 к.

Зъ почтовою пересылкою:
на цѣлый рокъ 5 зр. 40 к.
на пôвъ року 2 зр. 70 к.
на четверть року 1 зр. 35 к.
мѣсячно . . — 45 к.
Поодиноке число 3 к.

Соймъ краєвый.

(XIII засѣданє, 4 сесії, VI періоду зъ дня 4 мая).

Вôдчитано списъ петицій, котрыхъ наспѣло доси 572 и вôдослано ихъ до дотычныхъ комісій.—Кр. Маршалокъ повѣдомивъ Палату, що уконституували ся комісіи: банкова выбравши пословъ Поляновского предсѣдателемъ, Ґорайского заступникомъ предсѣдателя, а Вайґля секретаремъ; — податкова Абрагамовича предсѣдателемъ, Вайґля заступникомъ а Ад. Єнджейовича секретаремъ; — гôрнича Ґорайского предсѣдателемъ, Ад. Скшиньского заступникомъ а Охримовича секретаремъ.

Справозданя Выдѣлу краєвого: що до запомоги на покрытє коштôвъ устроєня выставы школъ народныхъ яко вôддѣлу загальнои выставы краєвои въ 1894 р.; и що до признаня додаткового кредиту на 1893 р. задля побôльшеня стану жандармеріѣ въ Галичинѣ — вôдослано до комісіѣ буджетовои.

Пос. Вівієнъ мотивувавъ своє внесенє що до зарядженя о нищеню лѣсôвъ, обниженя тарифъ перевозовыхъ для угля камѣнного, пôдпираня експльоатаціѣ торфу и обсаджуваня дорôгъ деревами овочевыми. Бесѣдникъ вказувавъ на великѣ нещастя елементарнѣ на Подôлю, передовсѣмъ на посуху, котра послѣдными роками довела господарство рôльниче до руины. Причина тыхъ неприродныхъ явищъ метеорольоґичныхъ лежить мабуть по части и въ тôмъ, що на Подôлю вынищено безоглядно лѣсы. Власти правительственнѣ не наглядають раціональнои господарки лѣсовои. Тымъ апормальнымъ вôдносинамъ можна бы зарадити средствами, якими подаєсь въ тôмъ внесеню. Внесенє вôдослано по части до комісіѣ господарства краєвого, по части же до комісіѣ дороговои, о скôлько оно вôдносить ся до обсаджуваня дорôгъ деревами.

По сѣмъ наступило перше читанє внесеня пос. Торосевича въ справѣ удѣленя запомоги на місіѣ католицкѣ въ краю. Пос. Торосевичь мотивуючи своє внесенє застанавлявъ ся надъ причинами руху еміґраційного нашихъ селянъ за кордонъ и прийшовъ до переконаня, що причиною того руху не бувъ бракъ зарôбку. Вина того лежить въ духовеньствѣ и въ школѣ, бо властителѣ бôльшихъ посѣлостей не вызыскують¹ робôтникôвъ а радше робôтники ихъ вызыскують. Вôдтакъ звернувъ бесѣдникъ на горальнѣ и справу дефравдацій по горальняхъ. — Маршалокъ звертавъ два разы бесѣдника, що вôнъ вôдходить вôдъ предмету и просивъ єго, щобы державъ ся свого внесеня. Пос. Торосевичь обѣцявъ вынагородити собѣ то при иншôй нагодѣ, а тогды выскаже вже, що лежить єму на серци. *(Загальна веселôсть)*. Бесѣдникъ просивъ, щобы єго внесенє передано комісіи буджетовôй.

По сѣмъ забравъ слово Є. Екսц. Впреосв. Митрополитъ Сембратовичь, щобы вôдперти закиды зробленѣ пос. Торосевичомъ рускому духовеньству и сказавъ: Бесѣдникъ сконстатувавъ передовсѣмъ фактъ, 1) що неправдою єсть, що причиною еміґраціѣ були Москва и схізма; 2) не бувъ того причиною також бракъ релігійности у люду и руского духовеньства, бо Митрополитъ, візитуючи деканаты на границяхъ, спостерѣгъ якъ разъ, що духовеньство єсть богобоязливе и релігійне: 3) священики не намавляли до еміґраціѣ, противно, вôдводили вôдъ неи и врозумляли людей, що выбирали ся зъ краю; 4) неправдою єсть, будьто бы духовеньство не сповняло свого обовязку. Наконець запротестувавъ Впреосв. Митрополитъ противъ того, мовь бы то рускѣ священики аґітували противъ шляхты и Полякôвъ, противно, они стремлять до того, щобы жити зъ ними въ якъ найлѣпшôй згодѣ.

Пос. Гурикъ запротестувавъ противъ того, що сказавъ пос. Торосевичь о селянахъ, що они вызыскують властителѣвъ бôльшихъ посѣлостей, що они лѣнивѣ, що можуть заробити и 7 кôрцѣвъ збôжа, лишь не хоче ся имъ робити.

Пос. Бобжиньскій вôдперъ закиды пос. Торосевича зробленѣ народнымъ учителямъ пôдозрѣванємъ ихъ о соціялізмъ. Віцепрезидентъ краєвои Рады школьнои сказавъ, що заявляє зъ найглубшого переконаня, що то твердженє єсть неправдиве. Коли бы же подôбный фактъ де небудь вымково ставъ ся, то краєва Рада школьна не замкнула бы вправдѣ школы для людности, але замкнула бы єѣ передъ такимъ учителемъ.

Пос. Окуневскій вносивъ, щобы внесенє пос. Торосевича, позаякъ вôнъ сполучивъ єго зъ справою пропінаційною, вôдослати до комісіѣ пропінаційнои. *(Веселôсть)* — Пос. Телішевскій заявивъ, що вôнъ и єго приятелѣ політичнѣ будуть голосувати противъ вôдосланя внесеня до комісіѣ. Палата вôдослала дуже малою бôльшостію внесенє до комісіѣ буджетовои. Противъ того голосували: цѣла лѣвиця, Русины, дикѣ, Є. Екսц. п. Намѣстникъ гр. Бадені, гр. Ст. Бадені, Є. Екսц. Землковскій и Ґуст. Ромеръ.

Пос. Райскій мотивувавъ своє внесенє

---

1)

Шікаґо и єго промыслъ.

Зъ днемъ 1 мая розпочала ся въ Шікаґо въ пôвнôчнôй Америцѣ всесвѣтна выстава, приготовлювана ще вôдъ 24 грудня 1892 р. въ честь Колюмба, котрый чотириста лѣтъ тому назадъ вôдкрывъ Америку — показавъ Европѣ новый свѣтъ, въ котрôмъ мало незадовго закипѣти и нове житє зъ такою силою, щобы по кôлькохъ соткахъ лѣтъ не то перевысшити, але до певнои мѣры засунути ажь въ темный кутикъ житє старого свѣта. Выставою въ Шікаґо святкує теперь Америка не лишь память великого Колюмба, але до певнои мѣры и высшôсть своєи культуры надъ культурою старого свѣта. Якъ колибъ умысно на то, выбрано и̂ мѣсце выставы въ такôмъ мѣстѣ, котре не знаходить собѣ рôвного не то въ старôмъ свѣтѣ, але хочь бы й̂ въ самôй Америцѣ. Тому то, думаємо, цѣкаво буде розказати дещо про се мѣсто, закимъ будемо въ силѣ подати деякѣ близшѣ вѣсти про саму выставу. Однакожь закимъ приступимо до нашого предмету, розкажемо насамперѣдъ дещо про торжество вôдкрытя выставы въ Шікаґо.

Вже вôдъ досвѣта дня 1 мая спѣшили люде величезными масами на мѣсце выставы въ парку Джексона (Jackson-Park) въ полудневозахôднôй части мѣста надъ самымъ озеромъ Мічіґанъ; однѣ доѣзджали зелѣзницею, другѣ возами а иншѣ таки пѣшки. День бувъ хмарный и до 7 год. рано падавъ дощь, але то зовсѣмъ не зменшило одушевленя, яке запанувало було въ мѣстѣ и на мѣсци выставы. По принятю у президента Сполученыхъ Державъ Клевленда князя и княгинѣ Вераґуа, послѣдныхъ потомкôвъ великого Колюмба, уставивъ ся походъ и рушивъ на мѣсце выставы. По переду ѣхало насамнередъ кôлькохъ людей изъ сторожи безпечности, за ними вôддѣлъ кавалеріѣ въ парадныхъ унїформахъ гузарскихъ, а вôдтакъ повозы зъ президентомъ Клевлендомъ, віцепрезидентомъ Стефензономъ, зъ всѣма міністрами, князємъ и княгинею Вераґуа и другими гостями. Найсердечнѣйше повитано княгиню Вераґуа, що ѣхала ще зъ двома другими дамами; єѣ повôзъ засыпано цвѣтами.

При входѣ до парку Джексона вôдъ всходу, де вôдбувало ся торжество вôдкрытя выставы, були уставленѣ двѣ естрады. На першôй зъ нихъ ставувъ президентъ Клевлендъ и другѣ достойники, на другôй станули члены дипльоматичного тѣла и представителѣ чужихъ державъ.

Коли президентъ Клевлендъ ставувъ на трибунѣ, заграло шѣстьсотъ музикантôвъ пôдъ проводомъ директора Томаса маршъ колюмбійскій а вôдтакъ имнъ народный. Капелянъ сенату Майльбурнъ змовивъ по тôмъ коротку молитву. По сѣмъ наступила декламація и зновь музика заграла.

Теперь выголосивъ директоръ выставы Давісъ привѣтну бесѣду и деякими числами пояснювавъ, якъ величезною єсть выстава. Мѣсце, котре она займає, обнимає 700 акрôвъ (звышь 492 морґôвъ), а на тôмъ просторѣ стоять 400 будинкôвъ, въ котрыхъ моглобы змѣстити ся 60.000 людей. Можна мати понятє, якъ велике єсть мѣсце выставы, коли скажемо, що зъ одного єго кôнця на другій треба ити майже цѣлу годину. Бесѣдникъ поднѣсъ дальше, що въ выставѣ взяли участь всѣ знатнѣйшѣ народы Европы, богато азійскихъ и африканьскихъ державъ та всѣ републики американьскѣ. Кошты выставы обчисляють ся на звышь сто міліонôвъ долярôвъ (250 міл. зр.)

Коли Давісъ скôнчивъ свою бесѣду и выступивъ президентъ Клевлендъ та хотѣвъ забрати слово, роздавъ ся грôмкій оклик, котрый не притихавъ цѣлыми мінутами и повтарявъ ся за кождымъ реченємъ президента. Клевлендъ сказавъ бôльше менше такъ: „И я хочу прилучити мои желаня до желанъ моихъ спôвгорожанъ. Окруженѣ гôдными подиву наслѣдками американьского духа предприємчивости, американьскои дѣяльности, зручности и интеліґенціѣ, не потребуємо побоювати ся, що хтось буде думати, що мы перехвалюємо ся. Стоимо теперь супротивъ найстаршихъ народôвъ на свѣтѣ, але не просимо, щобы они зглянулись на нашу молодôсть. Одушевленє, зъ якимъ глядимо на наше дѣло, робить ще щирѣйшимъ той привѣтъ, зъ якимъ стрѣчаємо тыхъ, що прийшли зъ далекихъ краєвъ, щобы спôльно зъ нами показати зрôстъ и поступъ цивілізаціѣ. Мы, що єсьмо тои гадки, що просвѣта народу и взаимна заохота суть для нашихъ горожанъ найлѣпшою по-

въ справѣ змѣны языка выкладового въ II-ôй гімназіи у Львовѣ и въ гімназіи въ Бродахъ зъ нѣмецкого на польскій Бесѣдникъ зазначивъ, що до нѣмецкои гімназіѣ посылають дѣтей москвофілы, котрî держать ся зъ далека вôдъ народнои гімназіѣ рускои и жиды. Пос. Окуневскій мотивувавъ свое внесене въ справѣ заснованя женьскои гімназіѣ. Внесене передано комісіи шкôльнôй.

Громадѣ Повитно ухвалено дати 400 зр. запомоги. Петицію учителя Едв. Пѣсецкого въ справѣ перенесеня его на самостôйну посаду, передано краєвôй Радѣ шкôльнôй - до залагодженя. Петицію борщѣвскои Рады повѣтовои въ справѣ запомоги для дôткненыхъ неурожаємъ, передано правительству до розслѣдженя и увзгляднения.

Пôдъ конець засѣданя поставивъ пос. Антоневичь внесенє въ справѣ знесеня або бодай управильненя моченя конопель и льну въ рѣкахъ и потокахъ.

Переглядъ полiтичный.

Въ буковиньскôмъ соймѣ предложила комісія адміністраційна справозданє о внесеню пос. дра Смаль-Стоцкого о акціи ратунковôй для селянъ, вернувшихъ зъ еміґраціѣ до Россіѣ и долучила вôдъ себе такî внесеня: 1) Взываєся правительство, щобы оно розслѣдило акцію ратункову для повѣтôвъ кôцманьского и черновецкого та щобы результатъ розслѣдôвъ предложило Выдѣлови краєвому; 2) щобы Выдѣлъ выєднавъ запомогу для селянъ зъ фондôвъ державныхъ; 3) Выдѣлъ кр. має ужити на ту цѣль 5000 зр.; 4) о акціи запомоговôй має зложити ся справозданє найблизшôй сесіи соймовôй. — До Выдѣлу краєвого выбрано пос. Ротта на мѣсце померлого Вонпаровича.

Правительство предложило долѣшно-австрійскому соймови проектъ закона о обмеженю подѣлу ґрунту селяньского середнои величины и законъ о правѣ спадковôмъ для селянъ. Пôсля сего закона, мають мужескî наслѣдники першеньство передъ женьскими, старшî передъ молодшими, рôднî дѣти передъ прибраными.

Fremdenblatt доносить, що переговоры въ справѣ угоды торговельнои зъ Румуніею поступають дуже успѣшно и єсть надѣя, що они може закôнчать ся въ половинѣ сего мѣсяця.

Справа предложеня войскового въ нѣмецкôмъ парляментѣ мимо горячои вчерашнои дебаты все ще не рѣшила ся. Цѣсарь Вільгельмъ вернувши оногды зъ заграницѣ, зайшовъ заразъ въ ночи о 1 год. до канцлера Капрівіого и конферувавъ зъ нимъ довшій часъ. Ходить чутка, що цѣсарь згодивъ ся на розвязанє парляменту. Вчера вечеромъ вôдбула ся нарада пословъ у Капрівіого въ справѣ доведеня до якогось компромісу.

Новинки.

Львôвъ дня 5 мая.

— **Вѣсти личнî.** Бувшій Міністеръ Земялковскій приѣхавъ до Львова, а Міністеръ Залєскій выѣхавъ до Вѣдня.

— **Конкурсы.** Для выслуженыхъ пôдофіцировъ єсть опорожненыхъ кôлька посадъ асистентôвъ почтовыхъ въ Галичинѣ зъ речинцемъ подаваня до 27 мая; вôсѣмь посадъ возьныхъ, а то: двѣ посады при судѣ краєвôмъ у Львовѣ, одна при судѣ окружнôмъ въ Тернополи и по однôй при судахъ повѣтовыхъ въ Равѣ, Залѣщикахъ, Чесановѣ, Грималовѣ и Бирчи; десять посадъ возьныхъ при вязницяхъ, а именно: двѣ при судѣ краєвôмъ у Львовѣ, три при судѣ окружнôмъ въ Перемышли и по однôй при судѣ краєвôмъ въ Черновцяхъ, при судѣ окружнôмъ въ Сяноцѣ, Станіславовѣ и Коломыи; вкôнци двѣ посады помôчниковъ службовыхъ, а то: по однôй при судѣ окружнôмъ въ Бережанахъ и Золочевѣ — всѣ зъ речинцемъ подаваня до 12 мая. Подання тî треба вносити до президіи высшого суду у Львовѣ.

— **Учителями народныхъ шкôлъ именованî:** Климентина Порубальска въ Лутовни, Юлія Залеска въ Тарновицяхъ, Кароль Якубовскій въ Дрогобычцѣ, Мих. Мѣйскій въ Малкôвцяхъ, Вацлава Бучаневичь мол. учителькою въ Медицѣ, Марія Процайло въ Куликовѣ, Мих. Турчаневичь въ Сѣнковѣ, Стефанъ Цепухъ въ Деревлянахъ, Павло Фикъ въ Рудѣ сѣлецкôй; Йосифа Филипкôвна въ Середопôльцяхъ, Юліянъ Ивиньскій въ Роздвянахъ, Володимиръ Грициншинъ въ Микетиньцяхъ, Володиславъ Квакъ у Фредрополи, Волод. Медвецкій ст. уч. и Зузанна Джевицка мол. уч. въ Нижанковичахъ, Володислава и Ева Лобачевскî мол. учительками въ Сяноцѣ, Иванъ Форовичь стар. учит. и Ванда Цайтлебенъ мол. уч. въ Тысьменици, Осипъ Шитръ у Слободѣ коло Тысьменицѣ, Иванна Прибилôвска мол. уч. въ Стрыю, Григорій Сполитакевичь у Грабовôй, Францъ Галуховскій у Команчи, Осипъ Мичковскій управ. и Марія Клишôвна мол. уч. въ Краковци; Павло Ковальскій мол. уч. въ Кобиловоловахъ, Маріянъ Яськевичь у Глôмчи, Андрѣй Крупскій въ Ржепеди, Панталей Шурґотъ у Вислоку великôмъ дольнôмъ, Жигмонтъ Ходацкій въ Дубнôй, Иванъ Мелехъ упр. и Емілія Мелехова молод. учителькою въ Ракшавѣ, Вікторъ Мондальскій у Ржоховѣ, Йосифа Хлѣбиньска мол. уч. въ Старôмъ селѣ; Теодоръ Бабѣй въ Завадцѣ, Осипъ Дворжакъ въ Радловѣ, Людвикъ Пôдгаличь упр. въ Бережанахъ.

— **Рада мѣста Долины** надала ц. к. Старостѣ тамошному п. Едмундови Навроцкому, почетне горожаньство за его заслуги для мѣста Долины.

— **Ц. к. краєва Рада шкôльна** рѣшила на засѣданю дня 1 мая перемѣнити вôдъ 1 вересня сего року: а) на шестиклясовî: школу мужеску въ Самборѣ и двѣ мужескî въ Коломыи; б) на пятикласовî: школу въ Рудники, Збаражи (мужеску и женьску), въ Скалатѣ, Сяноцѣ, Рудкахъ, Буску и Диновѣ: в) на триклясовî: въ Бирчи, Оверянахъ и Кроводрѣ; г) на двоклясовî: въ Мушкатôвцѣ, Дунаєвѣ и Кудринцяхъ. Рѣшено заложити 4-клясову женьску школу въ Коломыи вôдъ 1 вересня с. р Признано четвертый пятилѣтный додатокъ директорови Мануилови Кишакевичеви въ Новôмъ Санчи, о. проф. Онуфріеви Лепкому у Львовѣ и проф. Гнатови Фляхови въ Бережанахъ.

— **Два хитрî обманцѣ** [illegible] ся послѣдными днями у Львовѣ, оба нѣмецкî жиды. На Краковской площи стрѣтили они жида, котляря, що приѣхавъ до Львова на роботу. Стали зъ нимъ балакати и небавомъ сказали, що продадуть ему сто фалшивыхъ, дуже добре пôдробленыхъ риньскихъ. На пробу дали ему оденъ риньскій паперовый. Вôдтакъ всѣ три пôшли до шинку при улици лычакôвскôй и зробили контрактъ на письмѣ. Обманцѣ взяли вôдъ котляря 40 зр. добрыхъ, вложили контрактъ и грошѣ до коперты, лишили котляреви и сказали, що дальшî грошѣ небавомъ пришлють хлопцемъ. Якъ пôшли, такъ уже й не вернули. Котлярь ждавъ и ждавъ, вкôнци розôрвавъ коперту и тамъ замѣсть грошей найшовъ лише аркушь паперу, вложеный въ кôлькоро. Давъ знати до поліціѣ, але обманцѣвъ не найдено. Той риньскій, що они ему на пробу дали, показавъ ся зовсѣмъ добрымъ. То вже другого жида жиды одурили. Способъ, въ якій они обманюють, зовсѣмъ такій, якъ въ нашôй комедіи „Сто тысячь“.

— **Зъ жалю по смерти жѣнки** хотѣвъ вчера застрѣлити ся молодый огородникъ Иванъ Тибурскій, батько однои дитины. Въ тôй цѣли пôшовъ вôнъ за братомъ на лычакôвске кладовище и коли братъ убиравъ могилу, Иванъ стрѣливъ собѣ пôдъ бороду. Раненого вôдвезено до головного шпиталю.

— **Контрабанды.** Сторожа скарбова въ Пôдкамени коло Бродôвъ переловила дня 8 цвѣтня пачкаря Гілеля Бекеша и забрала у него 31 кільо россійскои табаки та 9 и пôвъ кільо краяного россійского тютюну. Въ Шилахъ коло Збаража придержано 5 селянъ и забрано у нихъ 82 кільо россійского тютюну въ папушахъ. Въ Самборѣ забрано у Бенъямина 14 и пôвъ кільо россійскои табаки а въ Золочевѣ сконфіскована також 60 кільо россійскои табаки и кільо россійского тютюну.

— **Нинѣ день св. Юра.** Пятый мая числить ся, а на дворѣ така студѣнь, якъ у пôзнôй осени. Рано падавъ павѣть снѣгъ зъ дощемъ. Тому знану пѣсню о ве

нукою до осягненя нашого гордого, національного призначеня, мы, вѣрнî тôй гадцѣ, витаємо радо нагоду, щобы побачити наслѣдки, що опирають ся на довшихъ змаганяхъ, а самî показуємо не бувалый ще доси поступъ дивнои спроможности молодого народу и тріюмфы свобôдного народу, що спускає ся лишь на свои власнî силы. Мы выставили отсî величавî будôвлѣ, але також и величавî будôвлѣ народного правительства, котрыхъ обємови весь свѣтъ дивує ся. Сповняємо высоку задачу вôдкрываючи се предприємство, присвячене поученю и просвѣтѣ. Нашою участею показуємо найблагороднѣйшій способъ збратаня ся народôвъ. Держѣмъ же ся крѣпко того значѣня, яке має нинѣшне торжество. Якъ за потисненемъ, машины, що надають житє сѣй выставѣ, пôдуть въ рухъ, такъ нехай розвивають ся нашî надѣѣ, змаганя и силы, щобы на вѣки вплывали на добро честь и свободу людскости.“

Громомъ рознесли ся по сѣй бесѣдѣ довго невтихаючî оплески. Президентъ Клевлендъ приступивъ тогды до пôдставы выбитои синымъ оксамітомъ, на котрôй були вытисненî изъ срѣбла числа „1492—1893“, а на котрôй спочивавъ електричный приладъ зъ ґузичкомъ изъ слоневои кости. Била якъ разъ 12 година въ полудне, коли президентъ потиснувъ на ґузичокъ въ тôмъ приладѣ и въ тôй хвили пустивъ въ рухъ всѣ машины и моторы на выставѣ. Въ тôй хвили засвистали та загудѣли всѣ машины, зашумѣли водотрыски, задзвонили дзвоны на нѣмецкôмъ будынку, а рôвночасно загремѣли на привѣтъ пушки артилеріѣ. Музика заграла Гендля „Аллилуя“. Передъ трибуною розступили ся хоругвы и вôдкрыли величезный медаліонъ Колюмба. Пôдъ конець заграла музика гимнъ народный, а середъ 300-тысячнои публики настало одушевленє, яке годѣ описати. По вôдкрытю выставы наступила перекуска, пôдчасъ котрои кн. Вераґуа сидѣвъ на почестнôмъ мѣсци по правôй сторонѣ коло президента. По перекусцѣ пôшовъ президентъ оглядати выставу и бувъ мѣжь иншимъ також и въ австрійскôмъ вôддѣлѣ.

Лишѣмъ же теперь выставу на догôднѣйшу пору, а роздивѣмъ ся передовсѣмъ по самôмъ мѣстѣ.

Шікаґо (Chicago, вымавляє ся вымавляє ся Шікаґо а не Чікаґо, якъ звычайно у насъ вымавляють; наголосъ ставить ся при тôмъ на букву „а“) зване також „королемъ озеръ“, лежить на захôдно-полудневôмъ березѣ озера Мічіґанъ, одного изъ тыхъ пять озеръ въ Сполученыхъ Державахъ пôвнôчнои Америки, котрыхъ вынлывъ творить водопадъ Неяґары, а остаточно рѣку св. Лавренція. Въ сторонахъ сихъ, головно же тамъ, де державы Ілінайсъ (въ котрôй лежить Шікаґо), Индіяна и Огіо, значить ся межи рѣкою Місісіпѣ а горами Алеґені, були не такъ то ще въ дуже давныхъ часахъ величезнî степы званî „преріями“, на котрыхъ де неде попôднимали ся вже були малî драньтивî мѣсточка зъ нужденными деревлянными хатами. Такимъ драньтивымъ мѣсточкомъ було ще пятьдесять лѣтъ тому назадъ и мѣсто Шікаґо, а нинѣ займає оно 448 квадр. кільометрôвъ мѣсця и має вздовжь вôдъ одного кôнця на другій 35 кільометрôвъ (мало що не 5 миль), а впоперекъ въ найширшôмъ мѣсци 10 кільометрôвъ. Въ 1818 р. було тутъ, де нинѣ лежить мѣсто, всего лишь чотирохъ бѣлыхъ кольоністôвъ, въ 1829 р. було тутъ вже село, въ 1837 р. зробило ся зъ него мѣсто, а вôдъ 1871 р. почало оно перероблювати ся на велике мѣсто. Теперь збôльшає ся въ нѣмъ людность що року о 50 до 70 тысячѣвъ душь. Всѣ иншî мѣста позôстали по заду, а Шікаґо росте и росте безъ кôнця. Нинѣ має оно пôвтора міліона мешканцѣвъ и стоить позаду хиба лишь за такими мѣстами якъ Лондонъ, Парижъ, Ню-Йоркъ, Берлинъ и Вѣдень.

Щожь було причиною, що се мѣсто почало такъ рости и доходить до чимъ разъ бôльшои славы? Не що иншого лишь дуже догôдне положенє въ самôмъ осередку степовыхъ краѣвъ и на самôмъ кôнчику великои водной дороги на канадійскихъ озерахъ. Вся комунікація сушею межи всхôдными державами а пôвнôчнымъ заходомъ мусѣла повертати ся около полудневого кôнця озера Мічіґанъ, а тамъ лежало якъ разъ Шікаґо; продукты знову, що пшли изъ всходу дешевою водною дорогою по озерахъ канадійскихъ, заходили на кôнци озера Мічіґанъ якъ найдаль-ше въ глубину краю, а тутъ

снѣ: „Вѣе вѣтеръ вже тепленькій“ можна бы смѣло на теперѣшнй часы переробити такъ: „Вѣє вѣтеръ вже тепленькій, — ажь червонй нôсъ и уха, и сонечко пригрѣває, тôлько слабше вôдъ кожуха...“

— **Месть.** Въ ночи на 27 с. м. несовѣстнй якись люде закрали ся до віллѣ берлиньского міліонера Заложина, котрого дôмъ коштувавъ звышь 2 міліоны марокъ и бувъ уряженый незвычайно пышно. Отже зайшли до сальонôвъ міліонера и страшно спустошили ихъ. Тамъ було богато дуже цѣнныхъ творôвъ штукъ, образôвъ, статуй, старинностей и ґобелінôвъ, а тй опришки все, що имъ пôдъ руки попало, потяли, поломили подерли и поровбивали. Ножами покраяно ґобеліновый ґарнітуръ, що коштувавъ 40.000 марокъ. Але дивнымъ дивомъ не вкрали нѣчого; зъ того догадують ся, що они такъ пôмстили ся на міліонерѣ.

— **Смерть у власнôй керници.** Селянинъ Николай Ференчукъ въ Петрôвцяхъ на Буковинѣ пôдойшовъ дня 1 мая до керницѣ на своимъ пôдвôрю, щобы зачерпнути воды та не хотячи перехиливъ ся такъ, що упавъ до керницѣ, а що не було скоро нѣякои помочи, утопивъ ся въ нѣй.

— **Бунтъ селянъ.** Въ Слободѣ Комарôвскôй на Буковинѣ выбухнувъ сими днями бунтъ селянъ. Тамошный властитель бôльшои посѣлости бар. Василько хотѣвъ переорати одну изъ своихъ сѣножатей, але селяне спротивили ся тому силою. Узброивши ся въ вилы, цѣпы и косы, выступили на сѣношать и прилагодили ся до опору. На усмиренє бунту выслано заразъ на мѣсце компанію войска пôдъ проводомъ капітана Карґого.

— **Якъ научили глухо-нѣмого говорити:** Въ мѣстѣ Ля надъ рѣкою Тая въ долѣшнôй Австріи недалеко моравскои границѣ стала ся така подѣя: Сими днями зайшовъ до однои зъ тамошныхъ гостинницъ якійсь чоловѣкъ та попросивъ ґаздиню, щобы она дала єму пера и атраменту а вôдтакъ ставъ єѣ розпытувати про знатнѣйшихъ людей въ мѣстѣ и всѣхъ списувавъ собѣ на папери. Коли вже списавъ, почавъ ходити хата вôдъ хаты и удававъ глухо-нѣмого, предкладавъ всѣлякй документы и просивъ о запомогу. Такъ зôбравъ вôнъ вже 20 зр. и зайшовъ до тамошнои касы ощадности. Тамъ сказали єму, що мусять насамперед провѣрити єго просьбу и казали єму ити до ратуша. Оденъ урядникъ щадницѣ пôдозрѣвавъ того чоловѣка и звернувъ увагу поліціяна на него а той пôшовъ вôдтакъ слѣдъ въ слѣдъ за нимъ и стрѣтивъ на дорозѣ ґаздиню, вôдъ котрои той нѣбы глухо нѣмый зажадавъ пера и атраменту та списувавъ собѣ людей. Довѣдавшись вôдъ ґаздинѣ, що той чоловѣкъ не може нѣякъ бути глухо-нѣмый, арештувавъ єго поліціянъ заразъ и завѣвъ єго до уряду громадского до протоколу. Тутъ розпытували глухо нѣмого на всякй способы, пробовали сякъ и такъ, але не могли нѣчого добути зъ него, такъ зручно удававъ. Наконецъ замкнули єго до арешту. Але поліціянъ думає собѣ: Я научу тебе говорити! — и замыкаючи єго въ арештѣ, каже до него: „Чуєшь, коли схочешь ѣсти, то скажи, бо инакше не дôстанешь нѣчого. Глухо нѣмый, видко, бувъ вже добре голоденъ, бо незадовго промовивъ и просивъ дуже, щобы єму дати ѣсти. Тогды вôдставили єго до суду повѣтового и тутъ показало ся, що всѣ єго документы були фальшивй, та що вôнъ належить до якоись небезпечнои спôлки дурисвѣтôвъ, котра перебуває у Вѣдни. Имени свого не хотѣвъ вôнъ однакъ нѣякъ сказати лишь подавъ до протоколу, що коли єму вже не веде ся у Вѣдни, то вôнъ иде на провінцію дурити людей.

— **Колюмбъ и по смерти не має спокою.** На виставѣ въ Шікаґо єсть выставлена мѣжь иншимъ одна изъ найцѣкавѣйшихъ и найцѣннѣйшихъ памятокъ по Колюмбѣ бо урна таки зъ попеломъ зъ єго тѣла. Отже саме по вôдкрытю выставы хотѣвъ якійсь злодѣй ту урну украсти. Сторожь выставы, що стоявъ при дверехъ, почувъ, що коло шафки, въ котрôй стояла та урна, щось затрѣщало. Вôнъ оглянувъ ся и побачивъ передъ шафкою якогось чоловѣка, котрый отворивъ шафку, выймивъ бувъ урну зъ неи и хотѣвъ вже ховати до кишенѣ. Сторожь кинувъ ся на злодѣя и хотѣвъ єго зловити, але той вырвавъ ся вôдъ него и втѣкъ. На щастє выпала єму урна зъ кишенѣ и такъ тлѣннй останки великого Колюмба не пропали; урну уставлено знову на давнôмъ мѣсци.

— **Дирекція зелѣзниць державныхъ** оповѣщує: Зъ днемъ 1 червня 1893 р. вводить ся нова тарифа для прямого руху особового мѣжь стаціями Хебомъ, Франценсбадомъ, Карльсбадомъ, Прагою и Теплицями зъ одного боку, а стаціями зелѣзницѣ пôвнôчнои цѣсаря Фердинанда и австрійскихъ зелѣзниць державныхъ зъ другого боку, черезъ Прагу (дворець зелѣзницѣ державнои) ческу, Требову, Оломуцъ, Прерôвъ и Кракôвъ. — Въ наслѣдокъ сего зносить ся тарифу вразъ зъ табелею удѣвовою для прямого руху особового мѣжь стаціями Хебомъ, Франценсбадомъ, Карльсбадомъ, Прагою и Теплицями зъ одного боку, а стаціями зелѣзницѣ пôвнôчнои цѣсаря Фердинанда и австрійскихъ зелѣзниць державныхъ зъ другого боку черезъ Прагу (дворець ц. к. зелѣзницѣ державнои) ческу Требову, Оломуцъ, Прерôвъ и Кракôвъ зъ дня 1 н. ст. цвѣтня 1892 вразъ зъ дотычнымъ додаткомъ I. зъ дня 15 н. ст. серпня 1892 р. для руху межи Прагою (двôрцемъ ц. к. зелѣзницѣ державнои) и стаціями галицкими.

Господарство, промыслъ и торговля

— Новый розкладъ ѣзды вôйшовъ въ житє дня 1 мая. Въ бôльшôй части якъ що до получень такъ и що до руху поѣздôвъ, рôзнить ся дуже мало новый розкладъ вôдъ дотеперѣшного. Подрôбнй же основнй рôзницѣ въ руху поѣздôвъ суть такй: На шляху Львôвъ-Стрый курсує почавши вôдъ 1 мая четверта пара поѣздôвъ особовыхъ, а то 1715 и 1716. Поѣздъ 1715 вôдъѣзджає зô Львова о годинѣ 3 мін. 5 по полудни и приѣзджає до Стрыя о годинѣ 5 мін. 14 по полудни; поѣздъ 1716 вôдъѣзджає зô Стрыя о годинѣ 6 мін. 51 по полудни, а приѣзджає до Львова о годинѣ 9 мін. 16 вечеромъ. — Поѣзды особовй н-ры: 1717 и 1718, котрй курсували мѣжь Львовомъ а Стрыємъ, продовженй зъ днемъ 1 мая до Сколього; поѣздъ н-ръ 1717 вôдъѣзджає зô Львова о годинѣ 9 мін. 50 передъ полуднемъ и приѣзджає до Сколього о годинѣ 1 мін. 11 по полудни, а поѣздъ н-ръ 1718 вôдъѣзджає зô Сколього о годинѣ 10 мін. 47 передъ полуднемъ, а приѣзджає до Львова о годинѣ 2 мін. 2 по полудни. — Поѣздъ вечѣрный н-ръ 313 на шляху Львôвъ-Сучава вôдъѣзджає зô Львова о годинѣ 10 мін. 20 вечеромъ и має получене въ новôмъ розкладѣ ѣзды въ Станіславовѣ до Гусятина, а поѣздъ н-ръ 314 приѣзджаючій до Львова зъ Сучавы о год. 7 мін. 23 рано, має такожь въ Станіславовѣ получене вôдъ поѣзду особового зъ Гусятина; натомѣсть перестає вôдъ 1 мая курсувати мѣжь Станіславовомъ а Гусятиномъ поѣзды нръ 1216 и 1225 (поѣздъ нръ 1216 вôдходивъ зъ Гусятина о годинѣ 11 мін. 35 въ ночи и приѣздивъ до Станіславова о годинѣ 7 мін. 30 рано, а поѣзъ нръ 1225 вôдходивъ зô Станіславова о годинѣ 7 мін. 30 вечеромъ и приходивъ до Гусятина о годинѣ 3 мін. 30). Крôмъ того введенй для руху льокального мѣжь Бучачемъ а Станіславовомъ поѣзды мѣшанй нръ 1361 и 1372, котрй становлять третю пару поѣздôвъ на тôмъ шляху. Поѣздъ нзъ 1361 вôдъѣзджає зô Станіславова о годинѣ 7 мін. 5 вечеромъ, а приѣзджає до Бучача о годинѣ 12 мін. 5 въ ночи; поѣздъ нръ 1372 вôдъѣзджає зъ Бучача о годинѣ 2 въ ночи а приѣзджає до Станіславова о годинѣ 7 мін. 10 рано. — На шляху Львôвъ-Пôдволочиска выѣзджає поѣздъ поспѣшный нръ 3 зô Львова до Пôдволочискъ о годинѣ 2 мін. 44 по полудни и має черезъ Красне-Броды получене въ Радзивиловѣ зъ поспѣшнымъ поѣздомъ россійскои зелѣзницѣ полуднево-захôдной. — Вкôнци годить ся згадати, що поѣзды поспѣшнй (куріерскй мѣжь Львовомъ и Краковомъ) нры 3 и 4 суть вôдъ 1 мая електрично освѣтленй.

— **Станъ воздуха** за минувшй добы числячи вôдъ 12 год. въ полуд. дня 4 мая до 12 год. въ полудне дня 5 с. м.: середна теплота була + 8·6° Ц., найвысша + 16·0° Ц. (вчера по полудни), найнизша + 1·8° Ц. въ ночи. Бором. иде въ гору (764). Вѣтеръ буде полуднево-захôдный мѣрный теплота пôднесе ся до + 3·0° Ц., небо буде легко захмарене, малый дощь зъ снѣгомъ.

— **Цѣна збôжа у Львовѣ** дня 5 с. м.: пшениця 7·25 до 8·60; жито 6·25 до 6·50; ячмѣнь 5·— до 6·—; овесъ 5·75 до 6·—; рѣпакъ 11·— до 12·—; горохъ 6·20 до 9·—; вика 4·75 до 5·50; насѣнє льняне 11·50 до 12·—; бôбъ 9·50 до 11·—, бобикъ 5·75 до 7·—; гречка —·— до —·—; конюшина червона 60·— до 70·—; бѣла 65·— до 75·—; шведска —·— до —·—; кминокъ 22·— до 24·—; анижь 39·— до 41·—; кукурудза стара 5·— до 5·80; нова —·— до —·—; хмѣль —·— до —·—; спірітусъ готовый 12·— до 13·—.

ТЕЛЕГРАМЫ.

Вѣдень 5 мая. Зачувати, що спôльнй Делеґаціи мають бути скликанй зъ кôнцемъ мая.

Будапештъ 5 мая. Є. Вел. Цѣсарь принимавъ вчера на авдієнціи примаса Васаріого, а заразъ по тôмъ міністра просвѣты и вѣроисповѣданъ Чакого.

Берлинъ 5 мая. Зачувати, що ґр. Капріві має вже при собѣ цѣсарскій декретъ, розвязуючій парламентъ.

зновь лежало Шікаґо. Такъ отже обмѣнювали ся въ Шікаґо продукты промыслу зô всходу зъ продуктами природы на заходѣ а мѣсто черезъ то росло. Наплываючй туды силы робочй знаходили за-всѣгды роботу. Коли де инде ледви можна було знайти роботу, або треба мати грошѣ, щобы собѣ заложити якій хутôръ, яку годôвлю худобы або взагалѣ розпочати якій интересъ, то въ Шікаґо выстали здоровй руки и добра воля. Роботы тамъ було завсѣгды досыть и єсть ще й нинѣ, хочь бы не знати кôлько робôтникôвъ тамъ прийшло. То й не диво, що ажь до найновѣйшихъ часôвъ не осѣдали тамъ богачѣ; тй ишли дальше на захôдъ и закладали собѣ тамъ фермы (хуторы) а бѣднѣйшй липали ся въ Шікаґо. Але зъ часомъ бѣднй перемогли богачѣвъ, бо при рôли та годôвли худобы не можна такъ скоро розбагатѣти, якъ у великôмъ мѣстѣ торговельнôмъ, де такъ богато єсть до того нагоды. Въ наслѣдокъ дуже догôдного положеня стало ся Шікаґо незадовго осередкомъ всего руху торговельного на цѣлу область степову. На 500 анґл. миль доокола зависить все по найбôльшôй части вôдъ Шікаґо. Чимъ бôльше людей осѣдало въ тыхъ сторонахъ, тымъ бôльшій стававъ ся ихъ добутокъ зъ землѣ, тымъ бôльше росла ихъ потреба продуктôвъ промысловыхъ, для котрыхъ Шікаґо становило найголовнѣйшій пристанокъ. Щобы улекшити вымѣну, побудовано зъ Шікаґо зелѣзницѣ на всѣ стороны свѣта въ область степову и такъ стало ся се мѣсто осередкомъ цѣлого руху товарового.

Ще якихъ пятнацять лѣтъ тому назадъ побирали купцѣ зъ Шікаґо потрѣбнй для заходу продукты промысловй по найбôльшôй части зъ богатого въ промыслъ всходу, де суть недалеко поклады вугля, зелѣза, нафты, и т. д., що улекшає дуже закладанє фабрикъ. Але въ послѣдныхъ рокахъ показало ся въ Шікаґо дивне зъявище. Мѣсто лежить на широкôмъ степу, що дає боґато продуктôвъ рôльництва и годôвлѣ худобы, але мѣсця, де находить ся руда и всѣлякй мінералы, вôддаленй вôдъ него сотки миль. Стало ся отже не такъ, якъ то роблять въ старôмъ свѣтѣ, або й на всходѣ въ Америцѣ: не закладано фабрикъ зелѣза, лѣярень и т. д. коло копаленъ, але заложено ихъ въ Шікаґо, а сырый матеріялъ спроваджувано до нихъ зелѣзницями. Тымъ способомъ повстало тутъ множество фабрикъ. Зелѣзницѣ въ Шікаґо розходять ся зъ мѣста якъ шпицѣ въ колесѣ на всѣ стороны, а єсть ихъ 26 головныхъ и тôлькожь побôчныхъ; сплавнй каналы сполучають захôдъ зô всходомъ, пôвнôчь зъ полуднемъ и улекшують перевôзъ товарôвъ, котрый въ наслѣдокъ величезнои конкуренціѣ буває дуже дешевый. Зелѣзницѣ и воднй дороги то житє мѣста; якъ бы ихъ не стало, то не стало бы й мѣста.

(Дальше буде.)

За редакцію вôдповѣдає Адамъ Краховецкій.

Зъ друкарнѣ В. Лозиньского, пôдъ зарядомъ В. И. Вебера.